

Da Danmark blev moderne

– fra romantik til realisme

Formål	Formålet er at opnå forståelse for og kendskab til de forandringer, der sker i Danmark i midten af 1800-tallet og frem til omkring år 1900 mht. landbrug, indførelsen af jernbaner, hverdags- og arbejdsliv, industrier og nye samfundsstrukturer.
Problemstillinger	Hvilke årsager var der til, at Danmark gennemgik forandringer fra midten af 1800-tallet og frem mod år 1900? Hvilke forandringer skete der, og hvilken rolle havde jernbanerne i dette?
Mål	At eleverne kan skelne mellem livsvilkår før og efter industrialisering. At eleverne opnår kendskab til at bruge genstande til at forstå forandringer i fortiden. At eleverne kan se sammenhæng mellem historien, kunsthistorien og litteraturen.
Indhold	Jernbanens betydning for industrialiseringen i Danmark og de omgivende lande • Fattighjælp og sociale forhold • Klasseforskelle • Andelsbevægelsen og eksport til England • Kullets betydning for industrialisering
Fag	Historie, dansk, billedkunst, idéhistorie.
For hvem?	Udskoling, ungdomsuddannelser.
Før museumsbesøget Hvad skal der ske, inden eleverne kommer på museet?	Forløbet skal præsenteres, formål og mål skal vises og arbejdet med kilder, tekster og billeder skal i gang. Billedkilder: Sat ud, Erik Henningsen, 1892, SMK Udslidt, H. A. Brendekilde, 1889, BRANDTS

– fortsættes næste side

– fortsat fra forrige side	Traditionelle historiekilder: • Korsør fattigdoms- og arbejdsanstalt, hvor en journalist fra Socialdemokraten beretter om de dårlige forhold. https://museernepaakanten.dk/wp-content/uploads/2015/09/Fattiganstalter.pdf • En ufaglært kvindes erindringer om kvinden Maren Vest, der fødes på landet og bor på landet de første år inden hun sammen med sin mand rykker til KBH i starten af 1900-tallet. De oplever sygdom, børnefødsler og kommer på ingen måde til at udleve drømmen om det gode liv. Kilde kan fremsendes. • Et regnskab fra en landarbejder i Ålborg amt, hvor indtægter og udgifter lige balancerer efter et helt års hårdt arbejde (altså er der ikke plads til uforudsete udgifter). https://museernepaakanten.dk/wp-content/uploads/2015/09/Talmateriale-levestandard.pdf Tekster: • Henrik Pontoppidan: Nådsensbrød https://www.henrikpontoppidan.dk/text/kilder/boeger/fh/naadsens.html • H. C. Andersen: Den standhaftige tinsoldat https://www.andersenstories.com/da/andersen_fortaelinger/den_standhaftige_tinsoldat Udsendelse: Historien om Danmark, DR 2017, afsn. 8: https://www.dr.dk/drtv/episode/historien-om-danmark_-grundloven-folket-og-magten_474372 Sekundære kilder og mere baggrund: Om landbrugsjordens ejerforhold: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/landboreformerne-og-de-jordloese Om stationsbyer og deres betydning for landbefolkningen: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/stationsbyer
Tid	Kortere forløb af to-tre moduler/dobbeltlektioner
Under museumsbesøget Hvad skal der ske, når eleverne er på museet?	Vi ser på anden halvdel af 1800-tallet, hvor museumsunderviseren fortæller og perspektiverer. Genstandene er bl.a.: • I, II og III klasse vognene, herunder fortælling om Tietgen • Sneploven • Dobbeldækkervognen • ODIN • Evt. kødvogn og smør-dritler • Grøntholtvognen Delmålet under museumsbesøget er at perspektivere og relatere museumsgenstande, herunder kul og damplokomotiver, til undervisningen og de forskellige typer kilder.
Tid	Et besøg med rundvisning i dette forløb varer en time til halvanden.
Efter museumsbesøget Hvad skal der ske, når eleverne er tilbage på skolen?	Eleverne kan bruge billeder af genstande eller situationer fra museumsbesøget og evt. kortmateriale til at perspektivere til problemstillingen, ligesom de kan anvende de fortællinger, som museumsunderviseren er kommet med. Det kan være som en fremlæggelse med en præsentation, en aflevering eller mere kreativt produkt, der indfanger om eleverne har forstået formålet med forløbet.
Tid	En – to dobbeltlektioner, der fx kan gå med fremlæggelser. Vælges en form, hvor en aflevering er produktet, kan denne fase fylde mindre.
Evaluerings Hvordan følges op på, hvad udbyttet har været?	Se tilbage på formål, mål og problemstillinger: Har eleverne gennem deres arbejde vist tegn på, at målene er opfyldte og har de svaret på problemstillingerne?